

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2C/264/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514205761
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8514205761.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v právnej veci žalobcu V. F., nar. XX.X.XXXX, bytom V. XXXX/XXX, XXX XX W. I., občan SR, zastúpený V. P. S., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XX, XXX XX W. I. proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Pribinová 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516 v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 297,76 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 297,76 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .
- III. Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.
- IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok vo výške 17,50 eur na účet Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 10.11.2014 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy vo výške 297,76 eur, súčasne žiadal určiť, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX zo dňa 26.8.2011 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov.

Žalobu odôvodnili tým, že dňa 26.8.2011 uzatvoril so žalovanou spoločnosťou zmluvu o spotrebnom úvere č. XXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1 020 eur. Spoločnosť mu zaslala na účet aj čiastku 427,50 eur, tzv. revolvingový úver o ktorý pri podpise zmluvy ani neskôr nežiadal, ani nebol upovedomený, že mu túto sumu spoločnosť poskytuje.

Poukázal na to, že v zmluve sú zmätočne uvádzané rozdielne sumy RPMN, takúto vysokú RPMN považuje za nekalú obchodnú praktiku, odplata za úver podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu. Má za to, že takýto úver by sa mal považovať za bezodplatný a bezúročný. Žalovaný zneužil jeho finančnú tieseň a jeho nevedomosť. Ďalej uviedol, že v zmluve sú použité nekalé obchodné praktiky, zmluva bola uzavretá v rozpore s dobrými mravmi a návrh podmienok zmluvy nemohol ovplyvniť.

Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že nárok uplatnený žalobcom považuje za nedôvodný a v celom rozsahu ho neuznáva. Uviedol, že na základe vlastnej a dobrovoľnej žiadosti žalobcu uvedenej v bode 5 Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.8.2011 žalovaný poskytol žalobcovi úver v dohodnutej výške podľa zmluvy, ktorý sa žalobca zaviazal splatiť spolu s dohodnutou odplatom v mesačných splátkach. Za podstatnú v prejednávanej veci možno však považovať skutočnosť, že na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX boli žalobcovi vyplatené iba finančné prostriedky týkajúce sa úveru, revolving poskytnutý nebol a tvrdenie obsiahnuté v žalobe sa týka zrejme iného zmluvného vzťahu žalobca nesplnil podmienky na poskytnutie revolvingu.

K argumentácií o zmätočne a rozdielne uvedených sumách RPMN žalobca poukázal na to, že ak uvedený názor žalobca vyvodzuje z rozdielnej sumy v bode 5 uvedenej ako predpokladaná RPMN za úver (vo výške 70 %) a v bode 6 ako RPMN za úver (66,73 %) priamo ustanovenie zmluvy bod 7 dáva odpoveď, uvádza sa v ňom, že údaje v bode 5 dlžník uvádza ako maximálne možné, po posúdení schopnosti splácať úver môže veriteľ upraviť, znížiť, pričom výška náležitosti - úroková sadzba a RPMN nebudú vyššie, ako dlžník požadoval v bode 5.

Ďalej poukázal na otázku odplaty za spotrebiteľské úveru, zdôraznil, že odplata, ktorá je regulovaná v zmysle ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. vyjadruje celkovú nákladovosť úveru pre spotrebiteľa (teda okrem úroku aj prípadne ďalšie poplatky, ktoré v súvislosti s úverom má zaplatiť s výnimkou tých, ktoré nie sú povinné a teda predpokladom pre získanie úveru). Pri porovnaní výšky odplaty s hodnotu priemernej odplaty za spotrebiteľské úvery je na mieste záver, že táto nebola podstatne prevýšená. Obvyklou odplatom, vzhľadom na spôsob jej určovania v korelácii s tým, že ide o odplatu na finančnom trhu (nie na bankovom trhu) je práve hodnota priemernej odplaty určovanej Ministerstvom financií SR. Táto bola v rozhodnom období v hodnote 45,11 %, podstatným prevýšením je pritom také, ktoré prevyšuje o viac ako 25 %, to v tomto prípade splnené nebolo.

V závere žalovaný zdôraznil fakt, kedy žalobca ponecháva stranou fakt, že pri preložení žiadosti o úvere a jeho čerpaní mu podmienky úveru vyhovovali. Za daných okolností peňažné prostriedky prijal, pričom úver mu bol poskytnutý práve na základe rovnakých parametrov, ako sa uvádza v podanej žiadosti.

V neposlednom rade žalobca vzniesol námietku premlčania nároku týkajúceho sa bezdôvodného obohatenia.

Vzhľadom na uvedené žiadal žalovaný návrh zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

.

Pojednávania sa žalovaný nezúčastnil svoju neúčast' ospravedlnil, nežiadal pojednávanie odročit', preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v jeho neprítomnosti.

Plná moc právneho zástupcu žalovaného bola doručená súdu až po pojednávaní dňa 11.3.2015.

Na pojednávaní splnomocnený zástupca žalobcu na podanej žalobe trval, uviedol, že zmluva, ktorá bola uzavretá medzi účastníkmi je bezúročná a bez poplatkov, ako dôvod uviedol jednak skutočnosť že 5 násobne prevyšuje úrokovú mieru úverov v danom období, jednak, že neobsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. a to rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky ako aj končenu splatnosť úveru. Ďalším dôvodom prečo by mala byť zmluva bezúročná a bez poplatkov je skutočnosť, že je písaná veľmi drobným písmom, na troch stranách, pričom žalobca nemal možnosť si tieto zmluvné dojednania prečítať a nemal možnosť ovplyvniť výšku úrokovej sadzby, ako aj obsah celej zmluvy. O revolving nepožiadaval, ten mu bol zaslaný automaticky. Poukázal na nekalú prax, keďže žalovaný si z poskytnutého úveru odrátať sumu 363,03 eur (bod 8.1 zmluvy raz 257,27 eur a raz 113,76 eur). Žalobca žiada zaplatiť rozdiel medzi skutočne poskytnutou sumou (1020 eur + 427,50 eur) a tým, čo žalovanému zaplatil (1 745,26 eur) t.j. sumu 297,76 eur.

Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe odôvodnil skutočnosťou, že zmluva obsahuje nekalé podmienky, a ako taká nemôže požívať právnu ochranu, odporuje dobrým mravom.

Žalobca na pojednávaní na podanej žalobe trval, uviedol, že obsah zmluvy si neprečítal, pretože nemal na to čas. Pani s ktorou zmluvu uzatváral mu povedala koľko dostane a koľko má mesačne platiť. Úver bral na bežný chod domácnosti, keďže má manželku nezamestnanú a majú chorého syna. Úver splácal prostredníctvom svojho zamestnávateľa.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov - Zmluvou o poskytnutí revolvingového úveru č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.8.2011, zmluvnými dojednaniami Zmluvy o revolvingovom platobnou históriou, úrokovými mierami úverov za rok 2011, dohodou o zrážkach zo mzdy z 26.8.2011, potvrdenie Verejnoprospešných služieb, príspevkovej organizácie Stará Ľubovňa o výške zrážky zo mzdy na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere dňa 26.8.2011. Na základe tejto zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi úverový limit vo výške 1 020,- eur s počtom splátok 48, splatnými 14. dňa v mesiaci, s mesačnou splátkou vrátane úrokov 52,39 eur, celkovou čiastkou, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver+ úroky za celú dobu čerpania úveru (2 514,72 eur), RPMN za úver 66,73 %, ročnou úrokovou sadzbou úveru 70,00 %, priemernou RPMN za úver 45,11 %, poskytnutou čiastkou revolvingu 427,50 eur, celkovou čiastkou pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť 1 257,36 eur, predpokladanou RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 70,00 %, ročnou úrokovou sadzbou revolvingu 80,97 %, ročnou úrokovou sadzbou úrokov z omeškania 9,5 %.

Súd z obsahu zmluvy zistil, že sa jedná o typovú zmluvu, keď tlačivo - formulár označený ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluva o revolvingovom úvere a je rozdelené vertikálne na 7 častí, s možnosťou vpisovania konkrétnych údajov o

.spotrebiteľovi a revolvingovom úvere, jeho výške, opačná strana obsahuje predtlač textu písaného veľmi drobným písmom v ktorom je odkaz na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach, dohoda o poskytnutí služby. V spodnej časti tlačiva je priestor pre podpis dlžníka, spoludlžníka 1, 2, miesto a dátum podpisu.

Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere na ktoré odkazuje zmluva nie sú zo strany žalobcu verifikované.

Podľa úrokových mier úverov priemerné úroky zo spotrebiteľských úverov - nové obchody v auguste 2011 bola úroková miera úverov s fixáciou od 1-5 rokov 15,1 % (čl.26 spisu).

Ako vyplýva z obsahu zmluvy žalobcovi bola poskytnutá čiastka úveru 1020,- eur a čiastka revolvingu 427,50 eur, avšak podľa platobnej histórie - karty klienta (čl. 23 spisu) skutočne mu bola vyplatená suma vrátane revolvingov 769,73 eur, ktorú sa žalobca zaviazal splatiť v 48 mesačných splátkach po 52,39 eur pričom sa zaviazal splatiť celkovú čiastku úveru 2 514,72 eur a celkovú čiastku pri revolvingu 1 257,36 eur.

Z karty klienta - platobnej histórie (čl. 23 spisu) ďalej vyplýva, že žalobca uhradil poskytnutý úver v období od septembra 2011 do januára 2012 nepravidelne, od januára 2012 do septembra 2014 pravidelne po 52,39 eur prostredníctvom zamestnávateľa VPP mesta Stará Ľubovňa, celkovo splatil podľa evidencie žalovaného - karty klienta sumu 1 886,04 eur.

Z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu z 7.11.2014 vyplýva, že žalobcovi boli realizované v prospech žalovaného zrážky zo mzdy, pričom v období od 01.02.2012 do 31.8.2014 v prospech zmluvy č. XXXXXXXXXX poukázal celkovú sumu 1 745,26 eur.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne posúdenie:

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len Obč. zák.) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 Obč. zák. ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevplyva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 52 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Obč. zák. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa

.vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Obč. zák. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Obč. zák. spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Obč. zák. za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Obč. zák. ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Obč. zák. neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 Obč. zák. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 451 ods. 1 Obč. zák. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Obč. zák. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Obč. zák. predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 458 ods. 1 Obč. zák. musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným

obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Systém ochrany zavedený Smernice Rady 4. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ktorá bola implementovaná do Slovenského právneho poriadku vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti (rozsudok Banco Espanol de Crédito).

Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (k 26.8.2011) ďalej len ZoSÚ tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

(2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3.

Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje

.náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 153 ods. 2 O.s.p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Vzhľadom na uvedené súd právne uzatvára:

Predmetom konania je nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 297,76 eur, ktorá predstavuje podľa tvrdenia žalobcu rozdiel medzi skutočne poskytnutou sumou žalobcovi zo strany žalovaného, t.j. sumu 1 447,50 eur (1020,- eur a 427,50 eur) a sumou, ktorú žalobca zaplatil žalovanému to je suma 1 745,26 eur.

Je nepochybné, že účastníci konania uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere. Uvedený typ zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a patrí medzi tzv. absolútne obchody. Na druhej strane je tiež nepochybné, že žalobca v danom prípade vystupoval ako fyzická osoba, ktorá pri uzavretí zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, teda ako spotrebiteľa, kým žalovaný pri poskytovaní úveru vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Po zohľadnení obsahu uzavretej zmluvy, povahy jej účastníkov, výšky úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru.

V takomto prípade okrem úpravy zmluvy o úvere je potrebné prihliadať aj na úpravu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len ZoSÚ), ktorý je úpravou „lex specialis“ k úprave Obchodného zákonníka a takáto zmluva musí mať náležitosti upravené týmto zákonom. Zároveň je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to §§ 52 a nasl., ktoré obsahujú úpravu spotrebiteľských zmlúv.

Ustanovenie § 53 Obč. zák. vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedná poctivému prístupu k podnikaniu. Citované zákonné ustanovenie vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je nutné zdôrazniť, že spotrebiteľ v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu

.terminológiu nemá možnosť, či už vôbec prečítať ale bo pochopiť ich obsah. Ochrana spotrebiteľa sa týka formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v čase podpisu zmluvy medzi účastníkmi konania boli údaje o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ročná úroková sadzba, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, RPMN a priemerná hodnota RPMN ku dňu podpísania zmluvy.

Ide o údaje, ktoré majú napomôcť spotrebiteľovi zorientovať sa v množstve ponúk od rôznych inštitúcií poskytujúcich úvery a porovnať si cenu toho ktorého úveru.

V zmluve o revolvingovom úvere chýba údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výška, počet a termíny splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov - v zmluve je uvedený len údaj o výške mesačnej splátky vrátane úrokov a poplatkov bez špecifikácie koľko činí mesačná istina, úrok a iné poplatky (§ 9 ods. 2 písm. f/, k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy).

Absenciu týchto údajov zákon č. 129/2010 Z.z. sankcionuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda dlžník je povinný vrátiť veriteľovi iba sumu, ktorá mu bola poskytnutá.

Za takéhoto stavu súd dospel k záveru, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda žalobca bol povinný zaplatiť žalovanému iba sumu, ktorú skutočne od žalovaného obdržal.

Ďalej súd uvádza, že pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, má sa za to, že musí ísť o také zmluvné dojednanie medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré obstoí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu a obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinnosti na strane oboch účastníkov.

K tomu je potrebné uviesť, že zmluvné dojednania medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy podliehajú súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov .

Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené.

V revolvingovej zmluve bola stanovená ročná úroková sadzba úveru vo výške 70,00 %, ročná úroková sadzba revolvingu 80,97 % ročne.

Úroky dohodnuté pri poskytovaní úveru predstavujú odmenu za užívanie požičanej sumy, právny poriadok výslovne neupravuje v akej výšky je možné pri úvere dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy, pretože tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák. S poukazom na toto ustanovenie je súd toho názoru, že určená úroková sadzba úveru vo výške 70,00 % a úroková

.sadzba revolvingu vo výške 80,97 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi a vzhľadom na súdom zistené rozpätie priemerných úrokových mier v čase uzatvorenia úverovej zmluvy

(15,1 % p.a.), žalovaným poskytnutá ročná úroková sadzba úveru 70,00 % a revolvingu 80,97 % je jednoznačný úžernický úmysel veriteľa a ako taká nemôže požívať súdnu ochranu a je nutné ju hodnotiť ako neprijateľnú, odporujúcu dobrým mravom, takéto prevýšenie v danom prípade až viac ako 5 násobne je netolerovateľné zvlášť v spotrebiteľských zmluvách.

Neprimerane vysoké úroky dojednané pri zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom, alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Obč. zák. je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi.

Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odplatu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mini „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá

všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov. Úrok 5 násobne vyšší podstatne prevyšuje obvyklú odplatu na finančných trhoch.

Judikatúra súdov nikde nespochybnila, že neprimerané úroky nie sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 MCdo 1/09 z 31.07.2009, NS SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26.04.2012, KS Prešov sp. zn. 3 Co 67/2012 z 24.10.2012).

Podľa právneho názoru vysloveného KS Prešov sp. zn. 6Co/138/2012 z 07.05.2013 cena plnenia (vrátané úrokov) nie je vyňatá zo súdnej kontroly jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Obč. zák.) s odkazom na rozsudok súdneho dovar C 484/08-Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid proti Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios.

Účastníkmi konania dojednaná úroková sadzba 70,00 % ročne podľa názoru súdu neobstojí pri posudzovaní súladu jej výšky so zákonným znením ustanovenia § 53 ods. 6 Obč. zák. účinného od 01.06.2010.

Ďalej súd poukazuje na skutočnosť, že pri poskytnutej sume úveru 1 020 eur je celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť suma 2 514,72 eur (čo je cca 246,54 %) a pri poskytnutom revolvingu 427,50 eur je celková čiastka ktorú musí dlžník zaplatiť suma 1 257,36 eur (čo je 294 %), takéto dojednané odmeny sú vyššie ako samotná istina. Takúto

.zmluvnú odmenu súd považuje za neprimeranú a v rozpore s dobrými mravmi, pretože dojednaná odmena je vyššia ako samotná istina.

Súd považuje dojednanú zmluvnú odmenu ako zmluvnú podmienku za neprijateľnú aj z dôvodu jej neurčitosti. Odmena by mala korešpondovať nejakému predmetu plnenia. V zmluve o revolvingovom úvere ani v zmluvných dojednaniach nie je špecifikované z čoho, resp. začo predmetná zmluvná odmena má byť veriteľovi plnená. Dá sa len predpokladať, že táto odmena je za uzavretie zmluvy, teda asi za napísanie, resp. za posúdenie bonity záujemcom o úvere, ale možno ju aj vysvetľovať ako odmenu za poskytnutie úveru. V prípade, že by mal súd chápať, že dojednaná zmluvná odmena je odmenou za poskytnutie úveru, ide podľa názoru súdu o duplicitnú odmenu, nakoľko odmena za poskytnutie úveru je obsiahnutá, resp. zahrnutá v úrokovej sadzbe za poskytnutý úver.

Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka vyjadrujúca finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Podľa názoru súdu pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

Súd dodáva, že bez ohľadu na povahu tiesne, a teda aj využitie finančnej tiesne dlžníka v spojení s neprimeranou hodnotou protiplnenia predstavuje podľa názoru súdu konanie v rozpore s dobrými mravmi a na finančnom trhu pri požiadavke odbornej starostlivosti je takáto úverová politika neakceptovateľná.

Vzhľadom na všetky vyššie rozvedené skutočnosti súd má za to, že revolvingová zmluva č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 26.8.2011 sa považuje za úver bezúročný a bez poplatkov, potom má žalovaný právo len na vrátenie skutočnej sumy, ktorú vyplatil žalobcovi.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalovaný poskytol žalobcovi sumu 769,73 eur, pričom od žalobcu prijal plnenie v sume 1 886,04 eur (táto skutočnosť vyplýva z evidencie samotného žalovaného), plnenie nad sumu 769,73 eur predstavuje v zmysle § 451 ods. 2 Obč. zák. plnenie bez právneho dôvodu, ktoré je žalovaný v zmysle § 451 ods. 1 Obč. zák. povinný žalobcovi vydať.

K námietke premlčania vznesenej žalovaným súd uvádza, že táto je nedôvodná, žaloba bola doručená súdu dňa 10.11.2014, žalobca realizoval platby po 52,39 eur mesačne do 14.9.2014, sumu 297,76 eur, ktorá je predmetom žaloby bola žalovanému poukázaná v období od 14.4.2014 do 14.9.2014) z čoho vyplýva, žalobca doručil žalobu na súd v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote.

Na základe uvedených skutočností súd vyhovel žalobe v časti vydanie bezdôvodného obohatenia, zaviazal žalovaného vrátiť žalobcovi ním požadovaný rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru a sumou zaplatenou žalobcom t.j. sumu 297,76 eur do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Aj keď skutočným rozdielom medzi poskytnutou

a splatenou sumou je suma 1 116,31 eur (1 886,04 eur - 769,73 eur) súd v zmysle § 153 ods. 2 O.s.p. nemôže prekročiť návrh a prisúdiť viac ako si žalobca uplatnil, keďže nejde o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu a spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi nevyplýva z právneho predpisu.

Žalobca okrem vydania bezdôvodného obohatenia žiadal určiť, že úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.8.2011 uzavretý medzi účastníkmi konania je bezúročný a bez poplatkov.

Naliehavý právny záujem na tomto určení žalobca odôvodnil skutočnosťou, že je zmluva obsahuje nekalé podmienky, ako taká nemôže požívať právnu ochranu.

Určovací žaloba (§ 80 psím. c/ O.s.p.) má spravidla preventívny charakter - jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva (určovací žaloba preto vo všeobecnosti nie je opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo boli porušené a kde je namieste žaloba o splnenie povinnosti podľa § 80 psím. b/ O.s.p.). Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu, alebo práva, alebo ak požadované určenie nemá povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. V prípade určovacej žaloby je žalobca povinný najprv preukázať splnenie podmienky jej procesnej prípustnosti v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. a že vyriešenie procesnej prípustnosti žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p. totiž prioritne pri správnom právnom postupe súdu predchádza postupu súdu pri hodnotení vecnej stránky prípad, teda pokiaľ sa splnenie procesnej prípustnosti v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. nepreukáže, súd nemôže žalobe vyhovieť, pritom nie je povinný zaoberať sa vecnou stránkou prípadu.

Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti určovacej žaloby musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na ciele sledované určovacím návrhom a konečným zmyslom navrhovaného rozhodnutia. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektami a to, že žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva či právneho pomeru žalobcu, a teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, jestvuje ohrozenie práva a právneho vzťahu, resp. vzťah neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom.

Pri hodnotení naliehavého právneho záujmu v spotrebiteľských zmluvách treba vychádzať z princípov zvýšenej ochrany spotrebiteľa, danej nielen komunitárnou, ale aj vnútroštátnou právnou úpravou. K naplneniu tejto zvýšenej ochrany môže dôjsť iba vtedy, ak spotrebiteľovi bude umožnený reálny prístup na súd a to so zvýšenou ingerenciou súdu tak, ako tom nasvedčuje právna úprava ukladajúca súdom zohľadniť niektoré skutočnosti z úradnej povinnosti. To znamená, že v zásade bude daný naliehavý právny záujem na určení každej skutočnosti, ktorá môže mať vplyv na zmluvný vzťah dodávateľa a

spotrebiteľa, čo zodpovedá požiadavke, aby z úradnej povinnosti rozhodnutie súdu bolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie žalobcu. Pri posudzovaní danosti naliehavého právneho záujmu je významné to, či výrok rozhodnutia o tom, či tu je právny vzťah alebo právo, bude mať za

.následok zmenu práv a povinnosti alebo postavenie žalobcu v hmotnoprávných vzťahov a to za stavu, že v danom čase nemôže uplatňovať svoje právo návrhom podľa § 80 písm. b/ O.s.p.

V súdnej veci žalobca odôvodnil existenciu naliehavého právneho záujmu skutočnosťou, že zmluva obsahuje nekalé podmienky a ako taká nemôže požívať právnu ochranu.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery možno mať dôvodné pochybnosti o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení, ktorého sa dožaduje. Otázku či predmetná úverová zmluva (číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.8.2011) je bezúročná a bez poplatkov súd vyriešil ako otázku predbežnú (prejudiciálnu) vo vzťahu k návrhu žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ak si môže súd určovací otázku posúdiť prejudiciálne, nemôže toto otázku pojať do výroku svojho rozhodnutia. Žalobca žaloval priamo plnenie - vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 80 písm. b/ O.s.p.) potom už nemá naliehavý právny záujem na určovacej žalobe v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p.

Súd má za to, že žalobca na určení, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.8.2011 je bezúročný a bez poplatkov nemá naliehavý právny záujem, preto v tejto časti žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § § 142 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V prejednávanej veci žalobca mal úspech v časti vydania bezdôvodného obohatenia (2. uplatnený nárok), žalovaný v časti určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov (1. uplatnený nárok).

Keďže každý z účastníkov konania mal úspech v jednom uplatnenom nároku súd vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný nemá v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva, alebo o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd rak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

S poukazom na tú skutočnosť, že žalobca bol v konaní oslobodený od zaplatenia poplatku a súd jeho žalobe v časti vydania bezdôvodného obohatenia vyhovel, súd zaviazal na úhradu súdneho poplatku vo výške 17,50 eur podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov žalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na tunajšom súde do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu

.smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 205a ods. 1 O.s.p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 205a ods. 2 O.s.p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 251 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie

.exekúcie podľa osobitného zákona.